

Posudek bakalářské práce (z pohledu vedoucího)

téma: **Romské děti a školní instituce.
Případová studie z pohledu studentky sociální antropologie v roli
doučovatele**
autorka: **Kateřina Kouklíková**
vedoucí: **Mgr. et Mgr. Lada Viková**

Cílem bakalářské práce Kateřiny Kouklíkové je na základě osobní zkušenosti přispět k tématu vzdělávání romských dětí. Autorka sleduje především vztah romských dětí ke škole, snaží se postihnout faktory, které mají na tento vztah vliv. Centrem jejího zájmu je vliv domácího prostředí na romské dítě, a jak se v tomto prostředí jeho vztah ke škole vyvíjí. Studentka docházela do konkrétní romské rodiny jako doučující, měla tedy jedinečnou možnost k posuzování konkrétního vývoje více jak půl roku.

Práce je celkově přehledně strukturována, teoretická východiska autorka dovedně propojuje s postřehy z terénu. Své téma vhodným způsobem vsadila do teoretického rámce antropologického i pedagogického. Zároveň ale není možné pominout některé chyby, které se týkají hlavně formální stránky, např.

- s. 10-11 – 2 řádky se opakují (vytiskly se na konec stránky 10 a současně i na začátek str.11)
- s.12: v sociálně slabších rodin (namísto v rodinách)
- na s. 15 odkazuje na autora Hlaváčka: „výsledek zmiňuje (...) například Hlaváček (*Romové v České republice* [online] 2014)“, ovšem v literatuře jsem odkaz na tento pramen nenalezla ani pod Hlaváčkem, ani pod názvem sborníku.
- s. 24 a s. 25 – citát Gruberové (3 řádky) se opakuje ve dvou podkapitolách, aniž je toto reflektováno, v obou případech je opakovaně chybně uvedené malé č v názvu našeho státu „česká republika“
- přehlednost a čtivost narušuje odkaz na slova informátorky, paní Kováčové (matky dítěte) uvedený na s.32, a na slova doučované dívky Vanesy na s. 39 , ale o tom, že jde o informátorky a že jejich jména jsou fiktivní se dozvídáme až na s. 45 (odkaz na tuto kapitolu, stranu chybí),
- na s.63 je nedokončená vedlejší věta v souvětí: „...aby se situace ...dětí, kteřé o vzdělávání, zlepšovala.“ (Nedokončenou větu podtrhuji).

Z obsahového hlediska by bylo vhodné zpracovat lépe některé detaily, jako:

- historický exkurz (s.16-17) je místy příliš zkratkovitý až dezinformující, např. na s.16 autorka zmiňuje, že Čechy potřebovaly po válce osídlit válkou **zničené** Sudety a průmyslová města – proč zničené?, nebo zmínka o Svazu Cikánů – Romů je natolik stručná, že to z jejich slov na s. 17 vypadá, že se SCR staral o pozvednutí romské kultury od 50. let až po rok 1989.
- na s. 53 bych autorce radila nepouštět se do hodnocení nedůsledného výchovného přístupu matky (za koupení tabletu, ačkoliv nebyla splněna podmínka pro jeho koupení) – stačilo by pouze tento výchovný „prohřešek“ popsat, popř. přiznat, že se autorce výzkumu nepodařilo zjistit podrobnosti o příčinách – zda si je matka vědoma, že dívka nesplnila podmínku, popř. zda dodatečně došlo ke zmírnění podmínek... V tomto přístupu se autorka staví (ač se jedním dechem tomuto označení brání) spíše do role výchovného poradce než antropologa, který se snaží pochopit a rozkrýt skryté významy (např. poukázat na bezpodmínečnou lásku osamělé romské matky, na jejíž

bedrech spočívá zodpovědnost za chod domácnosti, výchovu dětí ..., ale současně chce zůstat v očích svých dětí milující maminkou).

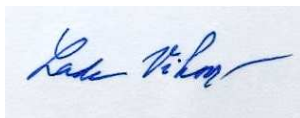
Celkově však cíle práce bylo z mého pohledu dosaženo na odpovídající úrovni, svým rozsahem i významem práce odpovídá požadavkům kladeným na bakalářské práce. Zároveň je nutné ocenit dovednost studentky, které se podařilo spojit výzkum se smysluplnou činností. Díky dobrovolné činnosti - doučování romské dívky - se jí podařilo získat důvěru její rodiny a získat pro zodpovězení otázek relevantní data. Aby získala obecnější pohled na zvolenou problematiku, opírá se o mnohé odborné prameny a dostupné materiály a odpovědi hledá i mimo rodinu – u dalších aktérů. Práce je tak až na výše uvedená slabší místa celkově na poměrně vysoké úrovni, autorka se vyjadřuje logicky, srozumitelně, jednotlivé části na sebe navazují, snaží se o propojení teoretického rámce a vlastních dat z terénu.

Tuto práci **doporučuji k obhajobě** a vzhledem k uvedeným skutečnostem navrhuji hodnotit známku **velmi dobře**.

Otázky, na které by mohla při obhajobě studentka odpovědět:

1. Jaký by mohl být patrně rozdíl mezi přístupem antropologa a přístupem pedagoga (např. v kontaktu s romskou rodinou)? Na co klade důraz antropologie a na co pedagogika?
2. Co víte o Svazu Cikánů – Romů? A ví o něm něco Vaši informátoři?
3. Proč bylo potřeba po válce dosídlit Sudety?

Mgr. Lada Viková

Pardubice 14.5.2015